

Európai parlamentek öröksége

Kövér László köszöntő beszéde 2012. március 2.-án az *Európai parlamentek öröksége* címmel megrendezett nemzetközi építészkonferencián a magyar Országgyűlés épületében.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves Vendégeink!

Nagy szeretettel és tisztelettel köszöntöm Önöket a Magyar Építőművészek Szövetsége által szervezett 2012. évi Tavaszi Nemzetközi Építészeti Fesztiválon. Jelképes a helyszín és az időpont is, hiszen nem csak a szervezet ünnepli 110 éves fennállását, hanem egyszerre megemlékezünk Steindl Imre, az Országház tervezője és a magyar egyetemi építészképzés megalapítója halálának valamint az Országház tulajdonképpeni születésnapjának 110. évfordulójáról is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Valahány építmény: mind önálló történet, üzenet a jövő nemzedékek számára. Az építész és az építető komponál: harmóniává olvasztja mindazt, amit a kor embere a világról és önmaga benne elfoglalt helyéről gondol. De mindez fordítva is igaz: amint az épület önálló életre kél, a falai is átítatódnak történelemmel, az emberek és a világ sorsa belevésődik kőbe, fémbe, fába – és így az épület nem csak megalkotójának üzenetét hordozza, de az idők során képes magába sűríteni korok, nemzedékek hányatott, szerteágazó sorsát is.

Ha az épületek mind-mind önálló üzenetek, gondolatok, betonba öntött versek, akkor a városok olyanok, mint megannyi, különböző nyelv. Gondoljanak csak bele, mennyi mindent elmond, ha csak egyetlen pillantást vetünk is Nürnbergre, Firenzére, Damaszkuszra, Moszkvára és Budapestre.

Elég a politika egyetlen nagy eseménye – és a város arca máris másként fest. Napóleon egészen más arculatot adott a Bourbonok Párizsának, Bismarck a kisvárosi Berlinnek, és az 1867-es kiegyezéssel létrehozott Osztrák-Magyar Monarchia az egyik fővárosának, a rohamosan növekedni, gyarapodni, emelkedni kezdő Budapestnek.

Az új, polgári bérházaival, sugár- és körútjaival megalkotott magyar főváros közepén, a királyi várral szemközt emelt lélegzetelállító épület, a Parlament maga volt az üzenet. Az üzenet – az elhelyezkedésével, a méretével, lépcsőinek és magasságának számaival –, vagyis mindaz, amit a dualista kor embere önmagáról, a hazájáról, a történelméről és a jövőjéről gondolt.

Nem szeretném, nem is tudnám az önök kenyerét elvenni, hiszen hamarosan két izgalmas előadás is hangzik el az Országház épületéről. Csupán azt a kérdést szeretném feltenni Önöknek, vajon híján lehet-e a demokratikus érzületeknek, hagyományoknak, törekvéseknek az a nemzet, amelyik ilyen áldozatvállalásra kész, hogy a demokrácia szentélyét felépítse?

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

„...amely nemzetnek nincs történelmi étvágya, annak számára a történelem logikája nem fűz

ebédet” – mondta egyszer Kossuth Lajos. S valóban, az új hangon megszólaló főváros azt kiáltotta a világba, hogy a levert szabadságharc ellenére, alig két emberöltő múlva a magyarság talpra állt. Az Országgyűlés épülete azt üzenete Európának és az utókornak, hogy a XIX. század vége új korszakot hozott, amelyben a magyarság visszanyerte az önbecsülését. Mert eleink ráébredtek, hogy csak annak a nemzetnek, országnak, városnak jut hely a nap alatt, amelynek van önbecsülése.

Az új főváros építői és a magyar Országház nem pusztán 100 napokban, jobb esetben években mérték az időt, de évtizedekig, sőt, akár egy egész évszázadig is megpróbálták előre gondolkodni.

Azt azonban ők sem láthatták előre, hogy 1947 után négy évtizedig kommunista uralom alá kerül Magyarország és az évente csupán néhány napot ülésező, a párthatározatokat formailag szentesíteni hivatott Országgyűlés tetejére, vagyis mindenek fölé – micsoda erős szimbólum! – a szovjet vörös csillag kerül.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ortega y Gasset írta valahol azt, hogy egy korszak helyes értelmezéséhez nem elég azt tudni, hogy mit tettek meg a benne élők, hanem azt is tudni kell, hogy mit nem tettek meg. Az 1956-os forradalom ráébresztette a szovjet tankok lövegtornyain visszatérő kommunistákat, hogy nálunk nem lehet a múltat egy mozdulattal, mindenestől eltörölni, s talán ennek köszönhető, hogy a külvárosi lakótelepeken kívül – melyek azért biztosan megmutatták, mit is gondolt a szocializmus az általa legfőbb értéknek nevezett emberről – a fővárosban nem sok maradt a kommunizmus üzenetéből.

A vár, az Országház, az Opera, az Andrásy út villái, a körúti házak, közterek mind azt üzenik, hogy az épített örökségünkben is van szilárd alap, amire támaszkodhatunk. Az Országházzal leszedtük a vörös csillagot, és áthoztuk a Szent Koronát, a mindenkori magyar állam élő szimbólumát, a nemzeti egység kifejeződését. A magyar nemzet alkotóerejét megtestesítő Országház az UNESCO-nak köszönhetően a világörökség részévé is vált. A világörökség – legyen az épített vagy szellemi örökség – értelemszerűen az egyes nemzeti közösségek örökségéből tevődik össze, példázata annak, hogy a globalitás és a lokalitás nem egymás ellenségei, hanem egymás alkotóelemei. Lokalitás nélkül gyökértelen a globalitás, míg globalitás nélkül elveszíti mércéjét és egyetemes értékét a lokalitás.

A világörökség részét képező Magyar Országházat a jövőben is a jó gazda gondosságával kívánjuk megőrizni és hasonlóképpen környezetét fejleszteni. Az előttünk álló években Steindl Imrének, az Országház tervezőjének a korabeli térszerkezeti tervei alapján kívánjuk újjáépíteni az Országház előtti Kossuth teret, ötvözni kívánjuk a hagyományt a korszerűséggel és ezzel reményeink szerint megerősítjük az Országház világörökségi vonzerejét.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Hasznos és szép időtöltést kívánok Önöknek itt, nálunk!
Köszönöm a figyelmüket!

Az MTI tudósítása a konferenciáról:

A helyi törvényhozás székhelyeinek mindenhol a világon nagy jelentőséget tulajdonítanak,

már maga az üzenetértékű, milyen a parlament épülete - mondta el a konferencia szünetében az MTI-nek a Építészek Nemzetközi Szövetségének (UIA) elnöke. Alfred Dubler hozzátette: a parlamentek működését nemcsak politikai, hanem építészeti oldalról is érdemes megvizsgálni, fontos például az örökségvédelmi és az ökológiai szempontok összehangolása.

Kálmán Ernő, a konferenciát szervező Magyar Építőművészek Szövetsége (MÉSZ) elnöke emlékeztetett: Budapest szellemiségét három kupola határozza meg: a vár és a Szent István-bazilika mellett a parlamenté. Az épület tervezője, Steindl Imre éppen 110 éve hunyt el, az évforduló pedig jó alkalmat kínál a múlt áttekintésére, és arra, hogy felmérjük Budapest építészeti öröksége megőrzésének lehetőségeit - tette hozzá.

Kövér László, az Országgyűlés elnöke a konferencia előtt elmondott köszöntőbeszédében kiemelte: minden jelentős városra jellemző egy saját, egyedi építészeti nyelv. Budapest arculatában meghatározó a dualizmus korszaka, mikor "az új hangon megszólaló főváros azt kiáltotta a világba, hogy a levert szabadságharc ellenére, alig két emberöltő múlva a magyarság talpra állt" - fogalmazott.

Mint a házelnök megjegyezte, a főváros arculatán a szocializmus időszaka nem tudott mély nyomot hagyni; 1990-ben a parlament épületéről is lekerült a vörös csillag. Kövér László a következő évek teendőiről is szólt: "az előttünk álló években Steindl Imrének, az Országház tervezőjének a korabeli térszerkezeti tervei alapján kívánjuk újjáépíteni az Országház előtti Kossuth teret, ötvözni kívánjuk a hagyományt a korszerűséggel és ezzel reményeink szerint megerősítjük az Országház világörökségi vonzerejét".

Az idei Tavaszi Nemzetközi Építészeti Fesztivál keretében megrendezett konferencia előadásai a magyar mellett a német, a libanoni, a szlovák, a cseh, a lengyel és a skót törvényhozás épületével ismertették meg a résztvevőket.